

Til lykke Lorenz

Kære Lorenz

Den 26. september fylder du 80 år. Det er en fin anledning til hylde dig for din enestående indsats for dansk natur- og fuglebeskyttelse gennem mere end et halvt sekel. I alle de år har du viet en stor del af din arbejdskraft til gavn for fuglene og til glæde for de fugleinteresserede i Danmark.

I dette særnummer af DOFT tegner en række personer, der kender dig godt, hver deres billede af det alsidige og kreative menneske, du er. Min hyldest til dig vil jeg krydre med oplevelser sammen med dig – til hverdag, til alvor og til fest i DOF. Tilsammen vil de tegne mit billede af et menneske, jeg respekterer, beundrer og holder meget af.

Større danske fuglelokaliteter

Som den første indså du betydningen af, at DOF selv kunne dokumentere sine krav om beskyttelse af fuglene. Du fik derfor organiseret grundige

optællinger af yngle- og rastefuglene på de fleste af de større, danske fuglelokaliteter. Resultaterne samlede du i bogen *Større danske fuglelokaliteter*, der fik stor værdi for amternes og statens planlægning i landskabet og for DNs fredningsarbejde op gennem 70'erne. Bogen blev fundamentet for fuglebeskyttelsen i Danmark i en meget kritisk fase, hvor opdyrkning, afvanding og hårdhændet brug af landbrugslandet eskalerede.

Arbejdet med *Større danske fuglelokaliteter* udviklede sig senere til din doktordisputats *Fuglene i landskabet*. For dig selv er disputatsen selvfølgelig højdepunktet, men arbejdet med de større fuglelokaliteter har sat de fleste, varige spor.

Foreningsmand

Fra 13. februar 1971 til 17. marts 1988 var du DOFs sjette formand. Du trådte til næsten samtidig med, at der blev oprettet lokalafdelinger, og

foreningen fik et repræsentantskab. På de to årlige repræsentantskabsmøder oplevede du vel dine største ærgrelser som formand.

Hvem husker ikke din vrede over et helt igennem umodent repræsentantskab. Den ene dag truede du med at træde tilbage som formand for DOF, for straks den næste dag at kaste dig ud i debatterne, som om intet var hændt. Især den årelange debat om æresmedlemmer kunne gøre dig virkelig vred. Du var selvfølgelig for æresmedlemmer. Men du overlevede ungdomsoprøret gennem 70'erne, og flere af de yngre repræsentanter, som dengang var hamrende irriterende, inddrog du senere i ledelsen af foreningen og viste dem stor tillid.

Dine beretninger på repræsentantskabsmøderne var underholdende, og vi følte hver gang, at DOF var meget betydningsfuld. Talerne var delvist improviserede. Du medbragte en stabel papirer og notater i et syndigt rod. Men du fandt altid den røde tråd. Dristede en formastelig sig til at foreslå, at du burde nedskrive talen, fik han svar på tiltale. Perfektionister, skolemestre og andre med røde penne vrissede du ad.

Når der var ekskursion under repræsentantskabsmøderne, gik du dine egne veje. Mens alle andre nød Sulerne over havstokken, kørte du alene rundt ved Vest Stadil Fjord og glædede dig over en flok Storspover, mens du vurderede, om her skulle være købsmuligheder for Fugleværnsfonden.

Din afsky for jag efter sjældne fugle luftede du gerne over for de yngre ornitologer. "Pjat og skadeligt for fuglesagen!" Men du havde samtidig den hos fuglefolk sjældne evne til at sige nogle pæne og rosende ord på rette sted. De skulderklap, du uddelte, betød virkelig noget for os, og du var god til at ringe til de rigtige folk på de rigtige tidspunkter og spørge "Hvordan går det?" Men træerne fik aldrig lov at vokse helt ind i himlen. En bemærkning som "Cigaretrygere tænker altid de største tanker" fik straks en ikke-ryger ned på jorden igen.

Jægerne

I din formandstid kastede du dig med dødsforagt ud i slagsmål med jægerne. Det skabte respekt om DOF i brede kredse. Du var initiativtager til *Kystfuglejagt og Kystfuglebeskyttelse*, som startede hele den lavine, der førte til 1982-jagtlovens store landvindinger for især vadefuglene.

Fra 1979 til 1982 var du DOFs repræsentant i Vildtforvaltningsrådet under Landbrugsministeriet. Daværende departementschef og formand for rådet, Hans Jørgen Kristensen, var en korrekt og

fåmælt herre uden de store, følelsesladede ord. Men han nævnedes dig som den eneste i sin afskedstale. Han havde nydt den kolorit, du satte på møderne i rådet, og han respekterede dig meget.

En januar dag i 1983 var du taget vestpå for at holde foredrag i DOF Ringkøbing. Ved 18:30-tiden ringede telefonen hos os, og du sagde "Jeg står her på Herning Banegård, men hvor skal jeg tale i aften? Se lige i Fugle nr 5." Heldigvis var det i Herning! Det blev en uforglemmelig aften, hvor du levende fortalte om oplevelser med havfugle på dine to ekspeditioner. Foredraget var med 6x6 lysbilleder. Pludselig væltede alle billederne ned på gulvet med stort rabalder. Latteren ebbede ud, mens du i halvmørket lå og rodede rundt på gulvet. Foredraget fortsatte med spejlvendte billeder i tilfældig orden.

Fuglenes Hus

Da DOF indviede Fuglenes Hus en januar dag i 1988, oplevede vi en af dine uforglemmelige udtalelser. Forhistorien er følgende: fra 1978 til 1987 boede DOF til leje på Vesterbrogade 140 i København. Den kendte byggematador Aksel Juhl Jørgensen ejede ejendommen. Vi frygtede for en dag at stå på gaden med "hele foreningen" i en stabel flyttekasser. Heldigvis stak en besætter foden indenfor, og nu kunne DOF pludselig købe huset. Lillejuleaftensdag 1986 tog du med følge til købsforhandlinger, handelen gik i orden, DOF overtog huset i juni 87 og fik det gjort pænt i stand til indvielsen.

Til alle store fester i DOF inviterede du kendte personer. HKH Prins Henrik foretog den officielle indvielse, Klaus Rifbjerg læste digte og miljøminister Christian Christensen talte smukt om DOF. Du var i dit es den dag, veltalende og smilende, på samme tid ydmyg og beleven, og din berømte hårhvirvel strittede lige op. Klaus Rifbjerg læste sine fugledigte, og du takkede for digtene med et stort grin og den historiske bemærkning "Jeg har aldrig selv kunnet fordrage digte."

Rifbjerg tog det pænt, også da prins Henrik spurgte ham, hvem der egentlig havde skrevet digtene!

Formandsskiftet

Gennem alle stormvejr i DOF stod du fast og holdt målet for øje. Du var aldrig forstokket og egenrådig. Du brugte de bedste af de unges ideer, så DOF i din regeringstid sprængte alle rammer. I dine sidste år som formand oplevede du en enorm opbakning fra alle sider. Men jobbet som formand

var krævende, man er meget på farten, og du havde dit heltidsjob som sessionslæge og dit næsten-heltidsjob i DOF. Din yngste søn udtrykte det så rammende efter alle de flotte taler, da vi holdt afskedsfest for dig som formand. "Nu forstår jeg bedre, hvor far var i hele min barndom."

I efteråret 1987 meddelte du Hovedbestyrelsen, at du snarest ville træde tilbage som formand for DOF ("og denne gang er det alvor"). Det var det, men jeg tror bestemt, at du hurtigt fortrød din beslutning. Pludselig står man uden indflydelse. Den slags vil ramme enhver, der stopper efter så mange aktive år.

Det første år med dig som afgang formand og mig som ny formand var problematisk. På et tidspunkt blev vi for alvor uvenner – det var vel en magtkamp. Situationen var uholdbar for Fugleværnsfonden og for DOF. Efter aftale mødtes vi på Per Carsten Pedersens (bestyrelsesmedlem i Fugleværnsfonden) advokatkontor til mægling. Han brugte samme metode som de japanske ægteskabsmæglere. Midt under mødet ringede telefonen pludselig, og han forlod os i 20 minutter. I starten sagde ingen af os et ord, men da vi havde siddet sådan længe, brød vi ud i latter. Sikke en snu rad. Han havde fået løst situationen uden selv at være til stede.

Lige siden har rollerne været klart fordelt med dig som formand for Fugleværnsfonden og mig

som foreningens formand. Vores mangeårige samarbejde og venskab stod sin prøve. Du giver nu dine kommentarer med kløgt og visdom, men du blander dig aldrig mere i mit arbejde.

Fugleværnsfonden

Gennem 36 år har du været Fugleværnsfondens formand. I dag kan du se tilbage på en fantastisk udvikling: fra stort set ingenting til nu ejer af rige fuglelokaliteter, der i størrelse svarer til en mindre herregård. Fugleværnsfonden er foreningens største succes, og det skyldes ikke mindst din utrættelige indsats. De lidt yngre medlemmer af Fondens bestyrelse må af og til optræde bagstræberiske og holde igen, når du udvikler store planer for fremtiden.

På din fødselsdag vil både unge og gamle medlemmer sende dig en kærlig tanke med tak for alt, hvad du har betydet for dansk ornitologi. Det vidunderlige ved den fælles interesse for fuglene er jo netop, at alder ikke spiller nogen rolle. Den eksisterer nærmest ikke.

En stor hævding trak sig tilbage til teltet den dag, du gik af som formand for DOF, men du sidder i teltåbningen og holder øje med os, og der bliver du siddende. Så længe dit hjerte slår, vil du holde øje med DOF. Tak for det, Lorenz.

*Christian Hjorth
formand*